

פחד דוד

עלון שבועי בענייני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8566233 פקס. 08-8521527
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל

בנשיאות בנש"ק טורינו והבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
בן הצדיק המלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

606 עלון מס'

משכיל לדוד

פרשת צו - שבת הגדול

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

למדים שמושה רבינו חש עצמו כל כך בטל לפני אלופו של עולם, עד שלא הרגיש בנוח שהקב"ה קורא לו קריאה של חיבה וראה בזה רק 'ויקר', דהיינו דרך מקרה בעלמא, שהוא מצד עצמו אינו ראוי לכך.

וכעין זה ראיתי באחד הספרים של כ"ק האדמו"ר מאלכסנדר זיע"א, האומר שכלל שהאדם ישפיל את עצמו ויראה עצמו קטן, כך יזכה לראות את גדולתו יתברך ואת עוצם שכינתו. לעומת כן, ככל שהאדם יראה עצמו גדול ומרומם, כך יקטן בעיניו כבוד ה' ושכינתו. וסיבת הדבר תלויה בכך שרק כבודו האישי הוא זה הממלא אותו, עד שאינו פנוי להכיר בגדולת הבורא יתברך. ומשמע שבכדי לזכות למלבוש רוחני - לתורה ויראת שמים, על האדם להכניע עצמו בפני אלופו של עולם, ואף בפני הרבנים וגדולי הדור המייצגים את דעת התורה.

וממשיכה התורה ואומרת (ויקרא א. ב.) "אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן בהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם". פירושם של הדברים שעיקר ההקרבה צריכה לבוא מכם, שהאדם יקריב עצמו כקרבן לפני ה' וימסור את כל אשר יש לו לכבודו יתברך. מן הבהמה - פירושו, שיקריב האדם את כל תאוותיו הבהמיות, רצונותיו ותשוקותיו על גבי מזבח התורה.

מן הבקר - הוא לשון בוקר, מלמד שכבר בקומו של האדם בבוקר, צריך הוא להקריב עצמיותו לפני בוראו, שלא יתעסק בצרכיו האישיים ובענייניו הפרטיים בראשונה, אלא ראשית ילך לבית הכנסת ויעמוד בתפילה אל מול בוראו, ורק לאחר מכן יתפנה לצרכיו האישיים. והוא שאמר הבעל שם טוב הקדוש שלעיתים האדם לומד תורה ומקיים מצוות, ואף על פי כן הוא נעדר יראת שמים ואינו חש התעלות בעבודת ה'. ותלה זאת הבעל שם טוב בכך שאותו אדם בקומו בבוקר, מעמיד את צרכיו ורצונותיו האישיים קודם רצונו של מקום, ובהיות שהגשמיות היא זו שפותחת את סדר היום, לפיכך אין בכוחו להתלבש בלבוש רוחני שהוא יראת שמים פנימית.

וכגון זה אמר דוד המלך בתהילים (עג, כח) "ואני קרבתי א-להים לי טוב". והסביר בזה המשפיע הרוחני שלי הצדיק רבי מסעוד זוהר זצ"ל [בהיותי בישיבה הקדושה בפובלין שבצרפת בהיותי בן שתים עשרה שנים] דוד המלך אינו מבקש מאת הקב"ה מאומה, לא כבוד, לא גדולה ולא מלוכה, אלא אך ורק את קרבתו, זוהי משאת חייו ולכן נפשו מייחלת, עד כאן דבריו הקדושים. וכיצד זוכה האדם לרכוש קרבת ה' ולהתלבש בלבוש רוחני, על ידי שמקריב הוא את עצמיותו, רצונותיו ותאוותיו כקרבן לפני ה'. והמתבונן יראה שהמילה 'קרבת' רומזת למילה קרבן, ולמדנו שקרבת ה' נקנית על ידי קרבן, דהיינו בהקרבה עצמית.

העולה מן הדברים, שעלינו לקחת מוסר מן הכהנים, כשם שהכהנים הכניעו עצמם לפני משה רבינו שלוחו של ה' וזכו ללבוש לבוש רוחני, אף אנו בכדי לזכות ללבוש רוחני, צריכים להכניע את עצמנו בפני המקום ברוך הוא, על ידי שנקריב מהעצמיות שלנו לפניו.

ההכנעה וההתבטלות כלפי גדולי התורה

"ויקרב משה את אהרן ואת בניו וירחץ אותם במים" (ויקרא ח. ו)

המתבונן בפסוקים יכיר ויראה, היאך הקב"ה מצוה למשה להקהיל את כל עדת בני ישראל אל פתח אוהל מועד, על מנת לחזות ולראות כיצד משה רוחץ את הכהנים ואחר כך מלבישם בגדי כהונה. ומבאר שם רש"י במקום שהקהלת עם ישראל בפתח אוהל מועד, היה אחד מן המקומות שהחזיק מועט את המרובה. וזה מלמדנו כמה היה גדול ונשגב מועמד זה, שבו רחץ משה את הכהנים והלבישם בגדי כהונה.

והנה יש לעורר ולהקשות מפני מה הוצרך משה לרחוץ את הכהנים ולהלבישם, וכי אהרון ובניו אינם יודעים לעשות פעולות אלו בעצמם, עד שהוצרך משה לעשות זאת בעבורם. וביותר תמוה מדוע זה נעשה לעיני כל עם ישראל.

והנראה לומר שמכאן נמצאנו למדים על גודל החשיבות אותה מעניקה התורה ללבוש, היות והלבוש החיצוני מורה ומלמד על הלבוש הפנימי של האדם. פסוק זה בא לתת מוסר לאדם, שכשם שיש לעשות מלבוש לגוף, כך יש לעשות מלבוש רוחני לנשמה. זאת ועוד, כשם שיוקר המלבוש מעיד על יופיו, כך יוקר תפארת המלבוש הרוחני, תלוי ביופי ובשלמות המצוות והמעשים טובים שעושה האדם.

וכבר מצינו בחז"ל שהבגד מורה על הלבוש הרוחני, כמו שנאמר בנביא זכריה (ג, ג) "ויהושע היה לבוש בגדים צואים ועומד לפני המלאך". בארו חז"ל (סנהדרין צג, א) שהבגדים הצואים אלו בניו שנשא נשים נכריות לכהונה. וכן מצינו בבני ישראל שבזמן היותם בארץ מצרים נאמר עליהם (יחזקאל טז, ז) "ואת ערום ועריה", מלמד שהיו ערומים מן התורה והמצוות ללא לבוש רוחני, דהיינו שהיו חסרים קדושה וטהרה.

ובהיות והמלבושים מסמלים את הרוחניות ופנימיות האדם, לכן משה רבן של כל ישראל, הוא זה שהלביש את אהרון ובניו. ורמז בדבר שכשם שאהרון ובניו נתבטלו לפני משה שרחץ בשרם במים הרומזים לתורה, כך גם כל אדם המעוניין לזכות ללבוש רוחני, צריך להכניע עצמו בפני רבותיו המסמלים דעת תורה. ומתוך שהתלמיד ילך אצל הרב וילמד ממנו תורה, יטהר וינקה גופו במימי התורה, וכך יזכה למלבוש רוחני. ואם כן הדרך לקנות מלבוש רוחני הינה באמצעות הכנעה וביטול בפני הרבנים ודעת תורה, וכמו כן הקדושה והטהרה נקנים על ידי לימוד וקיום התורה המשולה למים חיים.

מלמטה מטיבים לראות

והנה בתחילת חומש ויקרא (ויקרא א. א) נאמר "ויקרא אל משה", כאשר אות א' במילה ויקרא היא זעירא. כידוע האות א' רומזת לאלופו של עולם. ומכאן נמצאנו

»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il ««

פרשת צו - שבת הגדול, ה' ניסן תשע"ב

באר שבע	תל אביב	ירושלים	הדלקת נרות
18:39	18:37	18:22	מוצאי שבת
19:36	19:37	19:34	רבינו תם
20:18	20:17	20:15	

הזמנים הם לפי שעון קיץ

הילולא דצדיקא

- ח - רבי יחיאל מיכל טיקוצ'ניסקי
- ט - רבי אריה לוי
- י - רבי שלום משאש, רבה של ירושלים
- יא - רבי ישעיה הלוי הורביץ, בעל השל"ה הקדוש
- יב - רבי שמשון פינקוס
- יג - רבי משה אלשיך, מח"ס תורת משה
- יד - רבי אברהם יפה', ראש ישיבת נובהרדוק

מעניני דיומא

דרשת שבת הגדול - של רבי יוסף דוב הלוי סולובייצ'יק

הם משנים את שמותיהם לשונם ומלבושיהם בשמות נכריים ובשפה זרה ובמלבושי שרד עם כפתורים נוצצים כאומות העולם, ונוסף על כל זה גם מחללים את קדושת השבת, הרי שאנו נמצאים במצב אותה האלמנה שהתחילה להתקשט ונתנה עיניה באחרים. ואם כן, איך נפתח פה לבקש מאדונינו מלכנו שיפרנס אותנו ויגאלנו משעבוד לגאולה".

ויבך בכי גדול, ויבכו איתו רבים מקהל השומעים, ובמיוחד גדלה מאוד הבכיה בעזרת הנשים. מספר נשים אף הכריזו בקול שמעתה יפסיקו לדיהן לפקוד את השקאלעס. בעקבות דרשת שבת הגדול המזעזעת פסקו קרוב למחצית מהתלמידים היהודים לבקר בגימנסיה, עד שלא שוחררו מהלימודים בשבת וחג.

כנראה שהדרשה הייתה מאוד מוצלחת, שכן כבר בחול המועד זומן הרב החדש למשרד המושל באשמת "מרידה". המושל דרש שהרב ידרוש שוב בשבת הקרובה ויודיע שהוא מבטל את "דרשת שבת הגדול". אחרת, יאלץ להוציא נגדו פקודת מעצר ולשלחו אזוק לעיר הפלך. המושל הדגיש שלפי החוק מוטל עליו לעוצרו מיידית, אך מכיוון שהוא רב חדש החליט לנהוג לפנים משורת הדין.

הרב לא נבהל. בפקחות ובחכמה הסביר למושל שהוא לא אסר את הגימנסיה הממשלתית, אלא את השעות במקום בשבת. בשפה ברורה הסביר למושל ש"ודאי ידוע לכבוד המושל, שכל המורדים בהוד מעלת מלכנו ירום הודו, ורוצים להורידו מכסאו חלילה, אינם מאמינים גם באלוקי השמים שהוא מלך כל המלכים. רק המאמין באלוקים ונאמן לדת אבותיו, הוא גם נאמן למלכנו ולחוקיו". כשסיים, פנה המושל ואמר לסגנו: "אינני משוכנע שכל מה שאמר דברי אמת הם. אולם הוא הגן על עצמו כעורך דין מדופלם ומנוסה, ושוב אין בדעתי להאשימו ולהעמידו בדין".

בגמר חופשת ה"פסחא", לאחר שרבים מהתלמידים היהודים הודיעו שללא שחרור מהלימודים בשבתות ובחגים לא ימשיכו את לימודם בגימנסיה, נענה המנהל - בהוראת המושל - לדרישתם במלואה.

לאחר מעשה הסתבר ש"דרשת שבת הגדול" הראשונה השיגה את יעדה, אך בשעת מעשה היו "מאוכזבים" רבים מהדרשה. היו אלו בעלי התריסין שציפו לשמוע פלפול יפה ממי ששמו הולך לפניו כחרף המוח ובעל הבנה עמוקה... הם לא ציפו לדרשת התעוררות כפי שנשמעת מהמגידים.

אמנם, מיד כאשר סיים את דברי ההתעוררות, הם ציפו שהרב יפתח בקושייה חמורה על הרמב"ם, אך במקום זאת בחר לפתוח בפלפול דרושי בענייני צדקה וחסד...

עם סיום חלק זה בדרשה, הסתכל סביבו בפנים מסבירות ובחיוך אבהי ואמר כלאחר יד: בעלי תריסין ונכבדי העיר סלוצק, רואה אני על פני רבים מכם אותות אכזבה ותמיהה ואני מבין לרוחכם. עוד לא קרה כדבר הזה, שרב ידרוש בשבת הגדול רק בענייני צדקה, מבלי להשמיע איזה חידוש או דבר הלכה במצוות החג. ובכן, הטו אזניכם, ובעקבות סיכום דרשתי אסיים בחידוש נפלא מענייני דיומא לקיים "שואלין ודורשין בהלכות פסח קדם הפסח".

וכאן עבר לפלפל ולהוכיח שכשם שיש דין של "בדיקת חמץ" כן יש חובה של "בדיקת מצה" - היינו לבדוק שלא קיים בעיר יהודי שאין לו מצות להסב בהם בליל הסדר...

קהילת סלוצק שהיתה מהקהילות החשובות בפלך מינסק, הצטיינה בימים ההם בתלמידי חכמים, וביהודים יראים ושלמים שנהירו בקלה כבחמורה. אף על פי כן כבר היו בין עשירי העדה "מתקדמים" שהביאו את בניהם "קרוב עולה" על מזבח

ההשכלה. הם פנו עורף ל"שיבה" והכניסו את הבנים לגימנסיה העירונית, שבראשית התייסדותה עוד הודיעו על הנחות ופטורים מהלימודים ביום השבת. לאחר שנתרבו התלמידים מבני היהודים, כבר חייבם להשתתף בלימודים גם בשבתות ורק פטורים משיעורי הכתיבה, וכעבור שנים אחדות ביטלו גם הנחה זו וחייבם לכתוב בשבת.

כבר בביקורו הראשון של ה"בית הלוי" בסלוצק, נודע לו שאחדים מחשובי העדה שולחים את בניהם לגימנסיה, אולם לא עלה בדעתו שהם עושים את שבתם חול. לאחר שחשדותיו התגברו בירר את הענין, והזדעזע לגלות את המציאות העגומה. הידיעה גרמה לו צער רב אך הוא החליט לנקוט בשב ואל תעשה עד שישב לסלוצק לשיבת קבע. בראש חודש ניסן של שנת תרכ"ה הגיע הרב החדש לסלוצק, והתקבל בקבלת פנים מרהיבה. כבר בימים הראשונים קרא אליו לשיחות פרטיות הורים רבים, אך לא הצליח להשפיע עליהם לשנות את דרכם. כיוון שכן החליט להקדיש את "דרשת שבת הגדול" הקרובה לנושא.

כך תיאר הרב חיים קרלינסקי ("הדרום" ל"ח), את האווירה שקדמה לדרשה ההיסטורית: "שבת הגדול בצהרים. בית הכנסת הגדול מלא מפה אל פה. אנכי הייתי מן הראשונים ואתייצב על יד ארון הקודש. הנני רואה יהודי גבה קומה מתעטף בטליתו, זקנו קטן אך פאותיו ארוכות מאד, עיניו גדולות ושחורות ומאירות. לבוש הוא בגד ארוך של משי, עולה אל ארון הקודש, נושק בחיבה את הפרוכת, שם פניו אל ההמון הנאסף שעמד ביראת הכבוד ובפיות פתוחים, וקול עצוב ונלבב נשמע..."

הדרשה נפתחה בדברי המשנה "אלמנה ניזונת מנכסי יתומים", כלומר, מנכסי בעלה שהשאיר ליורשיו, וכן פסקו להלכה הרמב"ם והטור. אבל על משנה זו נאמר בגמרא שאם הסיחה דעתה מבעלה להינשא לאחר, שוב אין לה מזונות.

בנמשל, האלמנה זה אנו עם ישראל שגלינו מארצנו. כל זמן שזכרו יתברך חקוק על ליבנו, זכאית אותה אלמנה להתפרנס מאוצרותיו. אך כיון שפושטת האלמנה את לבוש הקודש שלבשה בהר סיני, ומתחילה לפרסע עצמה בתורות זרות שלא שיערום אבותינו - מפסידה האלמנה את כל זכויותיה! וכאן המשיך הבית הלוי וזעק "אהה, אחים יקרים, כבר אמרו חכמינו שישראל נגאלו ממצרים בזכות שלא שינו את שמותיהם את לשונם ואת מלבושיהם, ובזכות ששמרו את השבת שתיקן להם משה רבינו עוד בהיותם במצרים. אבל אם במקום לחנך את בנינו על משכנות הרועים אנו שולחים אותם ל"שקאלעס" ולגימנסיות, שם

la parution d'un nouveau joyau de Torah

Le Kéréme David
sur les Pirke Avot

C'est avec
une grande
joie que
nous vous
annonçons!

Le Kéréme David
sur les Pirke Avot

תולה ארץ על בלימה
נצור לשונך

חושב שהוא חכם ומוצלח

המספר לשון הרע עובר באיסור 'השמר לך פן תשכח את ה' א-לקיך', שזו אזהרה שלא להתגאות, כי הלועג לחבירו בודאי חושב שהוא עצמו חכם ומוצלח. וכל שכן אם בסיפור זה הוא מתכבד בקלון חבירו.

מאוצרו של מורנו ורבנו הגד"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מן האוצר

שמחתו של אדם מישראל

אמר אחד מבני שיחיו,
שני טעמים מה טעם
ציוה ד' להביא קרבן:

טעם ראשון כדי שיהיו
הכהנים מתפרנסין
מבשר הקרבנות טעם שני
שעל ידי שיהא האדם צריך
להביא קרבנות על חטאותיו - יעלו לו הבהמות דמים הרבה, וכל
דבר שיש בו חסרון כיס אין אדם ממנהר לעשותו, וקודם שיעשה
חטא יתן דעתו שעל ידי החטא יהא צריך להביא קרבן שעולה לו
בדמים, וכך יפרוש עצמו מן החטא.

ואמרתי ששני הטעמים הללו סותרים זה את זה, שכן אם יתן
האדם דעתו להיות פורש מן החטא הרי שלא יביא קרבנות, ואם
כן מהיכן יהיו הכהנים מתפרנסים?! אם תאמר מקרבנות נדבה
ותודה, כלום מביא אדם כל יום קרבן תודה, הלא אינו מביא אלא

כשבאה צרה עליו וניצל הימנה.

אמנם, על ידי שיהא האדם פורש מן החטא, יפתח לבו ויתמלא
כולו שמחה רבה על שהוא חי חיים של קדושה פרושים מן החטא,
ויהיה מודה לד' כל יום ויום על הדבר, ומרוב שמחה יביא הרבה
קרבנות תודה ונדבה לד' על אשר זיכה אותו להיות פרוש מן
החטא, ומקרבנות אלו הכהנים מתפרנסים.

וכן דוד המלך ע"ה אמר (תהלים ק, א-ד) "מזמור לתודה הריענו לד'
כל הארץ עבדו את ד' בשמחה בואו לפניו ברננה וגו'. בואו שערינו
בתודה חצרותיו בתהלה".

וכי מה ענין עבודת ד' בשמחה אצל קרבן תודה?

אלא מתוך שהאדם פרוש מן החטא, "הריענו" מלשון רע, על ידי
שהארציות והחומריות רעים הם בעיני האדם והוא פורש מהם,
מיד בא לידי שמחה. וכיון שנכנסה בו שמחה, מיד הולך לבית
המקדש ומביא קרבן תודה לד', על אשר זוכה להיות פרוש מן
החטא ולעבוד אותו מתוך שמחה.

מן המעיין

נסים בכדי?

אלא כדי ללמדם, כל
אימת שבנ"י שרויים
באחדות ואהבה יכול
גם המועט להחזיק את
המרובה, כיון שכל אחד
מתבטל לעומת רעהו
ואיננו תופס מקום.

וזה שאמר להם משה: "זה הדבר
אשר צוה ה' לעשות", היינו; להיות תמיד באחדות, ולא הוב איש את
רעהו...

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"וערך עליה העלה והקטיר עליה חלבי השלמים". (ו. ב)

יתבאר על דרך אומרם ז"ל (ב"ק פג): הכל לפי המבייש והמתבייש,
כי אינו דומה נכבד המבייש נכבד לבזוי המבייש נכבד, ואין צריך
לומר עבד המבייש את רבו והוא אומרו וערך עליה העולה, שהיא
האומה הישראלית בכללותה, והקטיר עליה פירוש יערוך גם כן
בחינת הצדיקים השלמים מובחרי ישראל, שלמים שבהם, המעלים
ריח בשמים, על דרך אומרם (בראשית כז כז) ראה ריח בני כריח
שדה.

ותדע כי כל העובר עבירות ריחו נודף לרעה, וכמעשה שהובא
בדבריהם שהיה עובר אליהו וראה אדם רשע ומנע עצמו מהריח
ריחו הרע יותר ממה שהרגיש בעוברו על סרחון נבילה, ובהפך
יהיה לאיש צדיק שלם שיעלה ממנו בושם כריח הגן לזה זכר זכרון
עריבתם בלשון הקטרה, והמכוון כי ישפוט בפרטות את אשר הריעו
לאנשי בושם.

"מיצות תאכל במקום קדוש". (ו. ט)

סח רבי חיים מאיר מוויזניץ:

על המצות של פסח להיאכל במקום קדוש, היינו בפה קדוש;
יש לאכול אותם בפה נקי מדיבורים אסורים ובטלים, בפה שאינו
להוט לאכילה של תאוה...

"אם על תודה יקריבנו". (ו. יב)

אם על דבר הודאה על נס שנעשה לו, כגון; יורדי הים, והולכי
מדבריות, וחבושי בית האסורים וחולה שנתרפא, שהם צריכין
להודות. שכתוב בהן (תהלים קז) "יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני
אדם ויזבחו זבחי תודה" (רש"י).

ראוי לכל אחד מאיתנו, שיחקוק על לוח לבו את דבריו המאלפים
של רבינו יצחק אבוהב, בספר "מנורת המאור".

"בארבעה אלו, חייב להודות ברבים כגזירת הכתוב".

"אבל בכל שעה יש לו לאדם להודות ולברך לא-ל יתברך בינו לבין
המקום על כל הטובות והחסדים שעושה עמו בכל עת, ושמצילו
מכל מקרים ופגעים הפרושים על כל החיים ומזומנים לבוא. ויבקש
ממנו חסד על העתיד, כי לא בחיל ולא בחנית יושיע ה'. וכל השמירות
מאיתו יתברך שמו, ואם הוא לא ישמור עיר - שוא שקד שומר".

"ועל כן אין לאדם לשום בטחונו כי אם באדון הכל שהיכולת בידו.
ויבקש ויתחנן ממנו, כי הכל נעשה ברשותו ובמאמרו".

"זה הדבר אשר צוה ה' לעשות". (ח. ה)

שאל רבי חנוך-צבי מבנדין:

לא נאמר בפסוק מה ציוה ה' לעשות, ומהו הדבר?

וזה מה שהשיב: בפסוק קודם נאמר "ואת כל העדה הקהל אל פתח
אוהל מועד" וכותב רש"י: "זה אחד מן המקומות שהחזיק מועט את
המרובה".

ולכאורה: לאיזה צורך התרחש נס כזה, הלא אין הקב"ה עושה

ארזי הלבנון

לדמותם של חכמי ישראל

הגאון רבי שלום משאש זצ"ל

אמר למושה רבינו 'רד אל העם', ירידה לצורך עליה. כן גם כת"ר יורד ממעלתו ומבקש דברים מאנשים קטנים מכת"ר. בזכות זו יעזור לכם השם יתברך.

מאוחר יותר סיפר לי ר' ישועה, כי אכן הוא יודע שאשתו של הרב משאש זיע"א חולה. אבל פלא גדול התרחש. למחרת היום אכן ניתחו אותה ולהפתעתם הגדולה הם לא מצאו מאומה. זאת לאחר שכל הבדיקות הוכיחו ברורות שיש לה מחלה קשה. אז הבינו כולם כי הישועה באה בזכות הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א.

תולדות חיים

הרב שלום משאש נולד לאביו, הגאון רבי מימון זצ"ל, בעל "אוצרות שמים" בעיר מקנאס שבמרוקו ביום כב' בשבט תרס"ח.

בצעירותו למד תורה ושימש את גאוני חכמי ישראל שבאותו הדור. עוד בהיותו צעיר לימים, נודע כבקי עצום בש"ס ובפוסקים ותוך זמן קצר נחשב לאחד מגדולי בעלי ההוראה. רבו העיקרי בתלמוד ובפסיקה הלכתית היה הגאון המופלא הרב יצחק אסבאג זצוק"ל, שאותו מזכיר הרב בכל הזדמנות, בדחילו ורחימו.

במרוקו, ייסד את חברת "דובב שפתי ישנים" שהתמסרה להוצאה והדפסת ספרים מכתבי יד של גאוני יהדות מרוקו הקדמונים. וזאת, בשל הצער הגדול שהיה לו בראותו כתבי יד של רבנים גדולים מונחים כאבן שאין לה הופכין.

בשנת תש"ד, לאחר שניצל ממחלת הטיפוס קיבל על עצמו, כרבי שמעון בר יוחאי בשעתו כשיצא מהמערה, לתקן תקנה גדולה לטובת הציבור. כך הקים במסירות נפש גדולה עם רבותיו וחבריו, כשהוא היוזם והרוח החיה, מבחינה גשמית ורוחנית, את ישיבת "כתר תורה" במקנאס שהכשירה רבנים ותלמידי חכמים.

בהיותו במקנאס, ניהל את בית הספר "תלמוד תורה" בו למדו יותר מאלפיים תלמידים. הרב שהיה ידוע בנועם הליכותיו היה אהוב ונערץ על ידי תלמידיו וראשי הקהל.

בשנת תש"ז נבחר על פי חוקת הממשלה במרוקו על ידי הרב שאול איבן דנן, הרב הראשי למדינת מרוקו וראש אב בית דין העליון לערעורים, מחבר הספר "הגם שאול", כדי לשמש כדיין בקזבלנקה.

בשנת תש"ך בהיותו בן 52 עלה לכהן כרב ראשי וראש אב בית דין בקזבלנקה ואחר כך במרוקו כולה.

בשנת תשל"ד, נפטר בן דודו הגאון הצדיק הרב יוסף משאש זצוק"ל ששימש כרב ראשי בחיפה. לימים, הוצע לרבי שלום לקבל את משרת הרבנות הראשית בחיפה. ההצעה נדחתה, בין היתר בעקבות לחציו של האדמו"ר רבי מנחם מנדל שניאורסון זצוק"ל. אך בעקבות כך החל משא ומתן להביאו לארץ לכהן בה ברבנות.

בשנת תשל"ח הגיע לירושלים לשמש בה כרב ראשי. הגאון רבי עובדיה יוסף שליט"א, פעל להביאו ממרוקו לירושלים, מתוך הכרה עמוקה בגדלותו וביכולתו לאחד בין כל העדות והגוונים שבירושלים. ואכן התנאי היסודי שהציב הרב משאש היה, שהכתרתו לא תגרור שום מחלוקת.

"שבת הגדול" י' בניסן התשס"ג, בשיבה טובה ובדיעה צלולה, נפטר הרב שלום משאש בביתו והוא בגיל 95. יהי זכרו ברוך.

כאבן זוהרת המשובצת בין אבני חן ומאירה סביבותיה באור יקר, בלטה דמותו הקורנת והמופלאה של "רבה של ירושלים" בין צדיקי ונקיי הדעת שבירושלים הלא הוא הגאון רבי שלום משאש

זצוק"ל. מלבד גאוניותו המרקיעה בתורה ובהוראה. נודע בפחקתו העצומה ובשכלו הבהיר והזך. ואולם גולת הכותרת של מידותיו המופלאות היתה ענותנותו. מביתו וממשרדו בקע אור יקר, אשר האיר את פני העיר הקדושה כשלהבת יוקדת ורבת גוונים, במשך עשרים וחמש שנה.

במשך עשרים וחמש שנה מלך רבי שלום בירושלים ונשא על שכמו את משא העיר הקדושה. כל ימי רבנותו בירושלים היה ביתו "תל תלפיות" לעם היושב בציון. וענינים רבים היו נחתכים על פיו. מידותיו ותכונותיו הסגוליות והדגולות, פעולותיו ומעשיו הכבירים למען הציבור ולמען כל יחיד ויחיד, משכו אליו כבמטה קסם של אהבה את כל יושבי הארץ, ושמו נישא לתהילה בפי כל.

במשך שנות כהונתו הטביע רבנו שלום את חותם אישיותו הנלבבת על העיר הקדושה, בענותנותו, בצניעותו, ובאורחות חייו שהצטיינו בפשטות ובתום. רבי שלום שימש סימל ומופת לצאן מרעייתו - עדת ירושלים הקדושה. אף שמקום מושבו היה בירושלים, אולם שמו הלך לפניו למרחבי הגולה.

רד אל העם

נציין עובדה אחת, שיש ביכולתה להמחיש לנו את מידת גדלותו העצומה של הרב ע"ה, כפי שסיפר מו"ר הגה"צ כ"ק רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, בדברי ההספד:

בחג הפסח לפני מספר שנים, שהיתי עם כל בני משפחתי במרוקו, בביתו של ר' ישועה דהאן. באחד מימי חול המועד, הגיעה שיחת טלפון מצרפת, מרב גדול, דיין מוכר בארץ, הלא הוא הצדיק ידיד נפש למשפחת פינטו הרב הגאון רבי שלום משאש זיע"א ראב"ד בירושלים, אשר חפץ לשוחח עימי בדחיפות.

נטלתי את השפופרת, ופתחתי בדברי ברכה ושלום להגאון רבי שלום משאש זיע"א, והרב אמר לי שהוא מבקש ברכה עבור אשתו החולה. שכן, מצאו אצלה מחלה קשה, ולמחרת היום היא צריכה לעבור ניתוח. מיד הבעתי באזניו את פליאתי הרבה: כבוד הרב, הרי אני איש קטן, ואילו כבודו רב גדול ומורם מעם, ומי אני שאברך את כבודו החשוב?

ברם. הרב משאש זיע"א ענה ואמר: אמת. אני מה שאני, אבל אתה יש לך זכות אבות גדולה. כולנו יודעים מי היה רבי חיים פינטו זיע"א. ולכן רצוני, כי תעורר רחמי שמים על אשתי. מאמינים אנו בזכות רבי חיים פינטו, בזכותם של אבותיך הקדושים, לכן תעורר את זכות אבותיך ותתפלל על אשתי לרפואה שלימה.

השבתי לו בפשטות: כיון וכבוד הרב זקן יותר ממני, ואף על פי כן ביטל את עצמו לפני, סימן שכת"ר יותר גדול ממני. משום כן, בזכות שכת"ר הגדול פונה אל הקטנים, ה' יפעל במהרה לרפואת אשתך. נזכר אני - הוספתי ואמרת לי - במה שה' יתברך